

Oppreisning for landsforræderne?

OLAV TRYGGE STORVIK

De kaller det «sorg», men bedriver politikk. Det gjelder noen av frontkjemperne som deltok på tysk side i Nord – i Finland. Etter krigen ble de dømt som landsforrædere, men har aldri akseptert dommen.

Nå har de overlevende fornyet innsatsen for å skape skjær av legitimitet over sine valg og handlinger den gang. Midlet er en sten i skogen, i de dype finske skoger, og på stenen skal det stå: «Til minne om 196 krigsfrivillige som falt i Fortsettelseskrigen 1941–44». Vi må anta at formuleringen er nøye uttenkt. Og nettopp derfor vil mange hevde at det dreier seg om historieforfalskning, i beste fall en ubevisst forskjønnelse av en virkelig-

het som i ettertid fortøner seg besværlig.

Frontkjemperne meldte seg ikke til «frivillig» krigsinnsats for finsk frihet og uavhengighet. De meldte seg til TYSK krigstjeneste. De trakk på seg TYSKE uniform, lot seg innlemme i TYSKE avdelinger og sto under TYSK kommando. Om de hadde søkt seg til finske avdelinger og stått under finsk militær ledelse, så hadde saken stilt seg annerledes. Men de gjorde altså ikke det. De fleste av dem søkte seg til og med inn i den uhyggelige organisasjonen SS, det tyske naziregimets stormtropper.

At de havnet i Finland var en tilfældighet. Selv om mange nok ønsket seg dit var de også klar over at de sto under militær kommando og i siste

instans måtte kjempe hvor tyskerne besluttet. I vår tid, og særlig etter Sovjet-Unionens sammenbrudd, er det også blitt opportunt å fremheve at frontkjemperne meldte seg til kamp mot «bolsjevismen», altså ikke for Finlands selvstendighet. Ingen av dem ser ut til å være redelig nok til å opplyse om at de også kjempet FOR noe, nemlig fascismen, og ikke bare MOT. Det gjelder først og fremst dem som søkte seg inn i SS.

Bautæen over de norske frontkjemperne skal ikke stå hvorsomhelst. Poenget er å få opprettet en høvelig plass på statlig finsk grunn, på en krigskirkegård. Dermed får både stenen og inskripsjonen offentlig autorisasjon og velsignelse. I neste omgang, når Finland mottar statsbesøk

fra Norge, av Kongen, Dronningen, statsministeren eller andre fremtredende myndigheter, blir det kanskje innlagt en høytidelighet på samme krigskirkegård med avspilling av nasjonalsanger. Etterhvert vil det hele få preg av en ytterligere legitimering av frontkjempernes handlinger.

Ved en myndig og klok opptreden overfor finske myndigheter har stortingspresident Jo Benkow klart å forhindre planene – hittil. Men en finne ved navn Matti Multamaki erklærer til VG at han er irritert. Han er sjef i Direktoratet for statens skoger, og vil arbeide videre med saken, sier han. Det burde være et varsel både for neste stortingspresident, og utenriksministeren.

ANDREAS NORLAND
Sjefredaktor

ANNE LISE GJETVIK
Nyhetsredaktor

KJELL HARBERG
Redaktor

RAGNVALD NÆRØ
Redaktor

KAARE FRYDENBERG
Adm. direktør

Oppreisning 7/7-1993

103632